

Posudek vedoucího diplomové práce

Student/ka:	Bc. Ondřej Dobiáš
Název práce:	Výchova, dialog a totalita ve filosofické reflexi
Vedoucí:	doc. PhDr. Naděžda Pelcová, CSc.
Oponent¹:	

Předložená diplomová práce je filosofickou reflexí stavu výchovy a vzdělávání v evropské tradici a v současnosti. Autor inspirovaný takovými autory jako je Liessmann, Arendtová ad. vychází z pojmu krize, jež se vyznačuje mimo jiné tím, že současný člověk zapomněl na ontologický význam výchovy a vzdělávání, jež se zformoval v paradigmatech (jako je paideia, educatio, scholé, setkání, vztahovost); dnes, v prostředí vyprázdněných pojmů se “vzdělanostní společnost“ zaměřuje více na rozvoj školských institucí, na organizaci vědy a vzdělávání, na školskou politiku než na vzdělanost samu. Prosazovaný systém tzv. celoživotního vzdělávání vyústil v permanentní přeškolení a rekvalifikace, jejichž cílem je udržování konkurenceschopnosti člověka pro trh práce, už nejde o vzdělanost jako náhled na povahu věci samé a schopnost člověka rozlišovat to podstatné od partikulárního, celek oproti části. Současný člověk zapomněl na původní smysl výchovy jako otevřenosti vůči světu a lidem, jako na původní vztah k sobě samému, zapomněl na smysl výchovy jako svobodného mezigeneračního dialogu. Výchova se stala pouhou socializací a vzdělávání cestou pro nejlepší uplatnění absolventů.

Práce je logicky strukturovaná, je rozdělena do tří částí, v nichž autor promýšlí klíčové pojmy uvedené v názvu: výchova (a vzdělávání) je zde promýšlena jako obrat, proměna jako sebekonstituování člověka; dialog jako otevřenost vůči světu a lidem; a nakonec jeho protipól, totalita pojatá jako uzavřenost naší mysli, zapouzdřenost vůči jinakosti a snaha po ovládnutí druhého.

Práce je psána kultivovaným jazykem, autor osvědčil porozumění tradici filosofického myšlení i současným reflexím a to z pozic převážně fenomenologických a hermeneutických. Práce je založena na analýzách filosofických pramenů i literárních textů. Je čtivá a autor osvědčil určitou bravuru v postihu rozporuplné povahy dnešní výchovy a vzdělávání. Vyznačuje se jasným

¹ Pokud posudek vypracovává vedoucí práce, nevyplňovat.

myšlenkovým směřováním. Místy radikální závěry chápu jako příslib, že mladé generaci učitelů občanské výchovy není osud výchovy a vzdělávání lhostejný.

Práce svým rozsahem překračuje parametry stanovené pro práci diplomovou. Obsahově i formálně je kvalitní a proto navrhuji, aby komise zvážila její navržení jako práce rigorózní.

Závěr: Závěrečná práce splňuje podmínky kladené na závěrečné práce v příslušném oboru.

Podněty k přemýšlení, **otázky do rozpravy**

1. Jaké prvky moderní a postmoderní racionality v sobě skrývají latentní nebezpečí vzniku totality myšlení? Jaké jsou důvody zapomenutosti na původní smysl výchovy a vzdělávání?
2. Jak jako učitel můžete eliminovat nebezpečí totality?

V Praze 13.5.2022

.....
Doc. PhDr. Naděžda Pelcová, CSc.